

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

de officio cahtolici prædicatoris. ca. 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

Porro tam cruenti facinoris, postquam ille crucifixus est, iam & ipse conscius, peccasse te fatebaris, argenteosque acceperas, p̄iciebas. Pœnitebat te q̄dem cōmissi sacrilegii, sed veniæ spe destitutus, doloreq̄, supatus laqueo collum tuum confregisti, & pendens disruptis visceribus, effluentibusq̄ intestinis infelicem animam emisisti. O dirum & crudele mortis genus, nequitia tamen tuæ conueniens, tuaq̄ impietate dignum, non magis quia iustum vendideris, quam q̄ de misericordis misericordia desperaueris. Vtrumq̄ sane inter crimina grauissimum ac nescio quod maius, nisi quod alterum remitti poterat, si alterum remissionis impetrandæ aditum non p̄clusisset. Eo igitur tua te perduxit in dominum ingratitude, vt pro grauissimis criminibus grauissimas quoque pœnas dare credaris in inferno, quo curruisti. Nunc tu his quidem supplicijs terres nos, nequid sinisterum de saluatore nostro sentiendo ingrati simus, & tuis flagitijs ostendis contrarias illis actiones ad gratitudinem pertinere. Gratus itaq̄ erga dominum ac redemptorem suum erit, qui non pecuniam ip̄o, sed ipsum pecunia chariorem habuerit, nihil cum ip̄o simulauerit, nihil in ipsum impie neque cogitauerit, neque fecerit, & nunq̄ de clementia dei diffusus, omnem salutis suæ spem in ip̄o sitam fixamque semper esse curauerit, & tandem mori potius quam deo peccare optauerit. Atque hæc hactenus, nunc autem ad reliquas charitatis partes descendere statuens, arbitror non minimam, sed præcipuam potius esse cum bene viuendi præcepta didiceris, operam dare vt alios doceas. Igitur prius de illius q̄ docere vult officio differemus, deinde videbimus quantum iuuat, si adsit qui doceat, & quantum noceat, si absit.

De officio catholici prædicatoris.

Cap. XI.

2. Para. 17.

Docere in ecclesia episcopi officium est, & illos sacerdotum, qui præsidis autoritate probati sunt. Iosaphat Hierosolymarum rex leuitas misisse dicitur & sacerdotes, vt peragrando vrbes iudææ

instruerent populum præceptis legis. Christus vt gen-
 tibus euangelium prædicarent, apostolos, quos ipse in-
 stituerat, destinauit. Eunt, inquit, in mundum uni-
 uersum prædicate euangelium omni creaturæ. Verun-
 tamen qui apostolico isto fungi voluerit munere, eru-
 ditione ac virtutibus præstare debet. Alioquin si indo-
 ctus fuerit, facile in errorem labetur, & quorum cõsci-
 entiam curare volet, magis consauciabit. Discat igitur pri-
 us, & postea doceat, & quod verbis docuerit operibus
 comprobet. Sic egisse dicitur Esdras sacerdos, cum ad
 reparandam Hierosolymam ab Artaxerxe dimissus re-
 diisset. Ita enim scriptum de illo legimus: Esdras autem
 parauit cor suum, vt inuestigaret legem domini, & fa-
 ceret, & doceret. Et apostoli ante spiritus sancto replen-
 tur, deinde prædicationis officio fungi iussi sunt. Por-
 ro quod alijs præcipiendo ædificabant, ne aliter agen-
 do destruerent, id etiam ipsi præstare studuerunt, non
 minus exemplo docentes quam sermone. Nã impudens
 admodum præsumptio est, hoc alios monere, quod ipse
 non facias, imponere alijs onera grauiora, quibus ipse dor-
 sum non supposueris. Aut quomodo potest aliquis ali-
 os reprehendere his de rebus, quas facere se non ignorat.
 Turpissimum est profecto, cum in corripientem culpa
 retorquetur, cum quis in quo alterum accusat, seipsum
 damnat. Sic igitur uiue, vt præcipis, & ad verba mores
 confer, & sanus curationem ægris adhibe, ne cum ru-
 bore audias, Medice cura te ipsum. Vobis qui in ecclesia
 dei ad populum declamatis, per Isaiam est dictum. Ex
 altate vocem, leuate manum, vt videlicet voci manus
 consonet, & præceptis respondeant opera. Quia qui se-
 cerit & docuerit sic, hic magnus vocabitur in regno cæ-
 lorum. Is demum aliorum delicta efficaciter arguit, in
 quo non inuenitur, quod alii redarguant. Sit ergo mi-
 tis atque submissus, qui humilitatem docet, recedat ab
 iracundia, qui patientiam suadet. Castitatem illæsam
 seruet, qui supra adulteriamque detestatur. Nihil impro-
 be agat, qui docet iustitiam, & inuehitur in vitia. Deni-
 que cum Samaritana relinquat hydriam mundanæ va-

1. Esd. 7

Isa. 15.

Mat. 10.

Ioha. 2

mat 10

Deut. 25

1. Tim. 6

mat. 23

nitatis, qui paratus est populo euangelizare Iesum. Caueat quoque ne lucri gratia prædicet, siue gloriæ ab hominibus captandæ. Non terrenum lucrum spiritualibus querendum est disciplinis, sed cæleste. Gratis accepistis, inquit dominus, gratis date. Eos autem qui in templo vendunt colubas, hoc est, dona spiritus sancti, eicit flagello, ut fidelium consortio indignos. Et non est domus dei, inquit, domus negotiationis, sed orationis. Quid ergo nihil ne accipere oportet? imo oportet, sed quantum necessitas postulauerit. Dignus est (inquit) operarius cibo suo, & in lege dicitur. Non alligabis os boui trituranti, ut videlicet & ipse de tritura sua pascatur & uiuat, sequi sustentet. Ne quid autem ultra quam quod satis est quæras, ipse doctorum ecclesiæ princeps Paulus ait. Habentes alimenta & quibus tegamur, his contenti simus. Vitanda est etiam humanæ laudis captatio, ne pro labore doctrinæ, laudem quæ a deo est amittamus, ad hæc, ne illi quidem recte, qui ecclesiastici doctoris officium professi, dimisso euangelio, quæstionibus nihil ad rem pertinentibus occupari solent, qui syllogismos enthymemataque proponendo philosophantur, vel poetarum fragmenta decantant, vel explicandis gentium historiis immorantur, vel de cælestium motu siderumque naturis disputant, non querentes quod saluti conferat animarum, sed quod auditorum aures demulceat atque delectet. Hi certe a domino audient. Omnia opera sua faciunt ut videantur ab hominibus, plausum enim vulgi querunt, & docti dici quam sancti malunt, nec vident quod callidis diaboli suggestionibus supra pinnaculum templi statuuntur, ut quo alius ascenderit, grauius elidantur cum ceciderint, quid tu ingenium iactas, aut rerum multarum cognitionem ostentas, qui non ex his quidem, sed ex operibus iudicaris? Magis deo placet sancti rusticitas, quam peccatoris hominum ore laudata scientia. Non ergo attendat doctor, quid auditores delectet audire, sed quid se deceat loqui, nec se putet in theatro esse, ut cum tabulam peregerit, astantium plausu excipiat, sed in ecclesia dei, ut postquam piis ad-

De charitate Liber VI. 417

monitionibus eos qui libenter audiunt iuuerit, a domino capiet mercedem gloriae sempiternae. Impigrum quae ac sollicitum esse decet salutiferae institutionis doctorem. Circuibat Iesus (ut euangelistae tradunt) totam Galilaeam, docens in synagogis eorum, & praedicans euangelium regni. Et alibi dicitur, Erat quotidie docens in templo. Intuere praeterea indefessam apostoli eius in praedicando curam. Scribens ad Romanos, affirmat quod ab Hierosolymis per circuitum usque ad Illyricum omnia repleuerit praedicationibus euangelii Christi, & neque persecutionibus deterretur, nec vincula. Vide etiam quam anxie opus hoc Timotheo discipulo iniungat. cum ait: Praedica verbum, in saepe oportune, importune, argue, obsecra, increpa in omni patientia & doctrina, ut videlicet impleatur, quod in Isaia de Apostolis & ecclesiae doctoribus praedictum fuerat: Super muros tuos Hierusalem constitui custodes, tota die & tota nocte perpetuo non tacebunt, Sed etiam ipsi prophetae fuit olim a domino iussum dicente: Clama, ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuam, & annuntia populo meo scelera eorum. Tanto enim diligentius instandus est doctrinae salutari, quanto peccatis maior imminet periculum salutis. Nec se aut iterum admonendi tibi erunt, sed toties, donec cum psalmista dicere possis, Laboravi clamans, raucae factae sunt fauces meae. Magno autem animo verbum domini praedicandum est neque ob praesentiam potentiorum subterfieri debet veritas, dum vitia reprehenduntur. Gloriatur David coram domino dicens, Loquebar de testimoniis tuis in conspectu regum, & non confundebam. Et in Isaia euangelico doctore praecipitur, Super montem excelsum ascende tu qui euangelizas SION, noli timere IONA S propheta praedicare iussus, dum homines timebat, deo volebat obedire, & cum nauis fugeret, orta tempestate in mare praecipitatur, atque a pisce viuus deglutitur. Satius illi tunc fuerat, incidere in

Mat. 4.

Lucæ. 15.

Rom. 15.

2. Tim. 4.

Isa. 6.

Isaia. 58.

Psal. 68.

Psal. 118.

Isaia. 40.

IOH. 2.

Ierem. 1.

Iohannes
Baptista.
Matt. 14.

Actu. 18.

Mar. 16.
Lucæ. 8.

Lucæ. 10.

Matt. 4.

Matt. 10.

manus hominum, quam non obedisse deo viuenti. Ieremias vero ipsius domini verbis animatur ad prædicandum, dicentis: Tu ergo accinge lumbos tuos, & surge, & loquere ad eos omnia quæ ego præcipio tibi, ne timeas a facie eorum: nec enim timere te faciam vultum eorum. Non timuit Iohannes arguere Herodem regem, vt ostenderet non esse timendos qui occidunt corpus: sed vnum illum, qui corpus & animã simul potest mittere in gehennam. Apostoli ac martyres domini, ne Christum prædicarent, nec minis principum detereri, nec tormētis inhiberi potuerunt. Qui enim confidit in domino, sicut mons Sio, non commouebitur in æternū Paulus cum esset Corinthi, per visionem nocturnã audiuit Chrm sibi dicentem: noli timere, sed loquere, & ne ta ceas, propter qd & ego sum tecum, & nemo apponetur tibi, vt noceat te. Protegit igitur vbi sui prædicatores deus, donec docendi munus impleant, & cum impleuerint, occidi permittit vt coronet.

Quid potissime prædicandum sit.

Caput. XII.

PRædicandum aut est euangelium, danda pie viuē di præcepta, differendū de beatorū gloria, quatenus fieri potest, pœnaq; damnatorū, vt peccatores ad pœnitentiam excitentur, iusti ad perseuerantiã. Ad Apostolos ait saluator, Prædicate euangeliū omni creaturæ. Et de ipsomet in Luca legimus, quod iter faciebat per ciuitates & castella prædicans & euangelizans regnū dei. Hoc idem regnum discipulos iussit nuntiare, cū ait, Dicite illis quia appropinquabit in vos regnum dei. Idem in plurimis quidem euangelij locis & tenebras commemorat, & gehennã, & tormentorū locum, & vermem immortalem, & ignem æternū. Pœnitentiam etiã prædicauit, dicens: Agite pœnitentiã, & appropinquabit regnum cælorū. De discipulis quoque dicitur, Exeuntes prædicabant vt pœnitentiam agerent. Ad eos autē qui non indigent pœnitentia, est dictum, Qui perseuerauerit vsq; in finem, hic saluus erit. Præuaricator, non prædicator est, qui ab his discedens aliqua superflua &